

Črnovrški pridevnik *pojertek* ‘požrešen’ v slovarju Ivana Tominca

Metka Furlan

V črnovrškem pridevniku, ki ga je Ivan Tominec poknjižil v *pojertek* ‘požrešen’, se ohranja do zdaj še neprepoznana izposojenka iz bavarske fonetične predloge, ki ustreza novovisokonemškemu pridevniku *begierdig* ‘poželjiv, željen’.

Ključne besede: slovenščina, etimologija, črnovrško narečje slovenščine

The Črni Vrh adjective *pojertek* ‘ravenous’ in the dictionary of Ivan Tominec

The Črni Vrh adjective that Ivan Tominec standardized as *pojertek* ‘ravenous’ has been preserved until today as an unrecognized loanword with a Bavarian phonetic basis, corresponding to the New High German adjective *begierdig* ‘eager, desirous’.

Key words: Slovenian, etymology, Črni Vrh dialect of Slovenian

1 V članku iz leta 2007 Vlado Nartnik navaja, da je iz črnovrškega slovarja Ivana Tominca (1964) mogoče abstrahirati tričlensko besedotvorno verigo *jesti* : *pojesti* : *pojertko* (Nartnik 2007: 387), kar pomeni, da naj bi črnovrški pridevnik *pq̄īartk* ‘požrešen’, ki ga je Tominec 1964: 166 poknjižil z vnosom polglasniškega *e* med *t* in *k* v *pojertek, vseboval isti slovenski koren *jed-* kot v nedoločnikih *jésti* = črnovrško *jěšt* in *pojésti* = črnovrško *pajěšt*. Ker Nartnik povezave pridevnika *pq̄īartk* s slovensko besedno družino *jésti* ni utemeljil, od domnevanih sorodnih besed pa se močno razlikuje, ker vsebuje tudi fonem *r*, je njegova povezava že na prvi pogled vprašljiva. Analiza pridevnika *pq̄īartk* ‘požrešen’ pa pokaže, da pridevnik nima nobene zveze s slovensko besedno družino *jésti*, ampak ga je treba uvrstiti med nemške izposojenke v slovenščini.

2 Tominec v slovarskem delu knjige sklonljive pridevnike predstavlja v dveh oblikah, imenovalniku ednine moškega in ženskega spola, nesklonljive pa seveda samo v eni. Pridevnik *pq̄īartk* je predstavljen samo z navedeno obliko, kar ga uvršča med črnovrške nesklonljive pridevnike,¹ čeprav ga Tominec 1964: 38, ko navaja in govori o črnovrških nepregibnih pridevnikih, mednje ne prišteva. Z enakim čr-

¹ V rabi termina sledim Tomincu 1964 v slovarskem delu, čeprav bi bolj ustrezala oznaka nepregibni pridevniki oz. ničto pregibni pridevniki (Toporišič 1992: 132), ker se ena in ista oblika uporablja tudi, če je rabljena ob samostalnikih različnega spola in števila. Oznako *nepregibni pridevnik* najdemo pri njem samo v monografskem delu publikacije (Tominec 1964: 38).

novrškimi izglasjem *-tk* v slovarju nastopa nesklonljivi pridevnik *lëjtk* 'neporočen, samski', ki ga je Tominec drugače kot *paġarġtk* poknjžil z vnosom vokala *i* med *t* in *k* v **ledik*, ker se je zavedal, da predstavlja nemško izposojenka iz srvn. *lëdic* 'neporočen, prost', nvn. *ledig* 'isto' (Striedter-Temps 1963: 167). Nasprotno pa je nesklonljivi pridevnik *ick* 'zelo vroč', npr. *ick zqbiġla* 'zelo vroča zabela', ki je nemška izposojenka iz *hitzig* 'razgret, vroč', poknjžil enako kot *paġarġtk*, tj. z vnosom polglasniškega *e* med izglasna samoglasnika v **icek*, čeprav bi bilo etimološko bolj upravičeno poknjženje v **icik*.

2.1 Nemška izposojenka

Pridevniška nepregibnost je **lahko**² tudi znak, da spada pridevnik med izposojenke v slovenščini, zato je možno, da je *paġarġtk* tako kot *lëjtk* in *ick* izposojenka iz nemških izsamostalniških pridevnikov na nvn. *-ig*, srvn. *-ic*, stvn. *-ig* tipa nvn. *bärtig* 'bradat' ← *Bart* 'brada', *hitzig* 'razgret, vroč' ← *Hitze* 'vročina', *ledig* 'neporočen, prost', srvn. *lëdic* 'isto' ← stvn. *lid* 'sluga' (Kluge 1995: 509). Ker je za vse tri črnovrške pridevnike značilno dvokonzonantno izglasje in ker je pri *lëjtk* in *ick* zanesljivo, da je nastalo po popolni redukciji iz sln. **ledik* in sln. **icik*, se pri *paġarġtk* kot verjetna nemška predloga kaže pridevnik *begierdig* 'poželjiv, željen', srvn. *begirdec* 'isto'³ iz *Begierde* 'želja, poželenje', srvn. *begirde* 'isto'.

Razlika med nemškim pomenom 'poželjiv, željen' in slovenskim 'požrešen' ni nepremostljiva, saj je požrešnost samo ena od sicer negativno konotiranih človekovih poželenj/želja. Videti je torej, da se je nemška izposojenka v slovenščini oziroma v črnovrškem narečju pomensko specializirala na označevanje lastnosti čezmernega prehranjevanja.

2.2 Bavarskonemška izposojenka

Vzglasni *p-* kaže, da je bil pridevnik prevzet iz fonetično ustrezne bavarske predloge z nezvenečim vzglasjem, tj. iz **pegierdig* [pe'girdik]⁴ 'begierdig'. Če se iz te nemške predloge prevzeta beseda v slovenščini ne bi prav nič spreminjala, bi se glasila **pegirdik*, v črnovrškem narečju pa **peġiġardik* oziroma po redukciji nenaglašene *i* in uskladitvi po regresivni asimilaciji po zvenečnosti **peġiġarġtk*. Fonetično pričakovani refleksi **peġiġarġtk* se od izpričanega *paġarġtk* razlikuje le v dveh fonemih: namesto pričakovanega ejevskega vokala se pojavlja ajevski (**peġiġarġtk* : *paġarġtk*), na mestu, kjer bi pričakovali črnovrški velarni spirant, pa ni nobenega konzonantnega fonema (**peġiġarġtk* : *paθiġarġtk*):

*peġiġarġtk : *paθiġarġtk*

² Oznaka je modalna, ker se nepregibno uporabljajo tudi pridevniki domačega slovanskega izvora, npr. *žal beseda*.

³ Pridevnik v nemščini ni pogost. Potrjuje ga FW 3: 601, v Lexer MHD I: 146 pa je potrjena le njegova prislovna raba. Po prijaznem sporočilu dr. Huberta Bergmanna v kartoteki za Slovar bavarskih narečij v Avstriji (Wörterbuch der bairischen Mundarten in Österreich) na Dunaju zglede zanj ni.

⁴ Izglasni *-b*, *-d* in *-g* se v nemščini izgovarjajo nezveneče tako v srednji visoki kot tudi v novi visoki nemščini, le da je bil zapis v srednji visoki nemščini fonetičen, v novi visoki nemščini pa je etimološki (Jazbec 2007: 54).

2.2.1 Morfološka reinterpretacija izposojenke

Prvo razliko je mogoče razložiti s tem, da je bil vzglasni zlog *pe-* v slovenščini reinterpretiran kot predpona in se je na podlagi domače *po-* vzglasje preoblikovalo v **pogîrdig*, iz česar je po akanju in drugih omenjenih fonetičnih razvojev dalo črnovrško **pɣyîartk*. Podobno reinterpretacijo vzglasnega zloga *pe-* je v slovenščini doživel tudi glagol **pegerati* 'želeti' iz bavarskega refleksa nvn. *begehren* 'želeti', ki ima vzglasje *pe-* še ohranjeno v Bohoričevem *pegerovati* 'begere', Megiserjevem *pegervati* 'isto', toda pri Gutschmannu se isti glagol že glasi *pogerati* 'begehren' in enako tudi pri Murku: *pogervati* 'begehren', *pogerati* 'isto'.⁵

2.2.2 Primeri s palatalizacijo velara *g > j* v črnovrškem narečju

Če je prva razlika posledica domače, slovenske morfološke reinterpretacije izposojenke, je druga prav tako domačega izvora fonetične narave, saj je neohranjenost velarnega konzonanta znak, da je oblika **pegîrdik* v **pejîrdik* preoblikovala palatalizacija velarov. Ob tem pa naletimo na težavo, ker palatalizacija velarov z rezultatom *j* iz *g* ni značilnost črnovrškega narečja, ampak se v njem tako kot v nekaterih drugih rovtarskih narečjih palatalizacija velarov kaže z anticipiranim *j*:

noge (im. mn.) > ***nogje** > ***noige** > črnovr. **nějȳę** 'noge'

Vendar najdemo v narečju vsaj še tri primere z enako palatalizacijo velarov kot v *pâîartk* < sln. **pogîrdik* ← **pegîrdik*. To so:

- (a) nemška izposojenka *îaraf* 'varuh, skrbnik' iz prvotnega sln. **gêrob*⁶ iz srvn. *gêrhabe* 'kdor otroka drži v naročju, varuh, skrbnik' (Striedter-Temps 1963: 128);
- (b) nemška izposojenka *jěšprějñ* 'ješprenj' iz sln. **gešprajñ* za prvotno slovensko obliko brez disimilacije *r – r → ø – r* in brez poenostavitve soglasniške skupine *-stp-* > *-šp-*, tj. **gerstprajñ*; ta je bila verjetno izposojena iz kor. n. *gerstenprein* 'ječmenova kaša', toda tirol. n. *gerstprey* 'isto', nvn. *Gerst(en)brei*, srvn. *gerstbrî* (Lexer KW: 40; Schöpf 1886: 188; Ramovš 1924: 246; Bezljaj, ESSJ: I, 229; Striedter-Temps 1963: 141);⁷
- (c) domača beseda *pěrišę* 'prgišče'⁸ iz fonetične predstopnje **pirgîšče* 'isto' za izhodno sln. **pri-gršče* (s)⁹ < **pri-gbršč-ęje*, ki vsebuje psl. besedo **gbrstb* (ž)

⁵ Prim. še rožansko koroško *puhêratə* 'zahtevati, hoteti' (Šašel 1957: 94) < *pogerati*.

⁶ Prim. brez palatalizacije bovško *ȳîerof* 'isto' (Ivančič Kutin 2007: 44).

⁷ Bavarsko razmerje *Brei* : *Brein* (oboje v pomenu 'kaša') je posledica vnosa nazala *n* iz stranskih sklonov tudi v imenovalnik (Kluge 1995: 134).

⁸ Tako je leksem v slovarju predstavljen trikrat (Tominec 1964: 183, 24), zato je le enkrat predstavljeno *pěrišę* (Tominec 1964: 159), ki bi se lahko razvilo iz fonetične predstopnje **pergîšče*, tudi le tiskarska napaka.

⁹ Zaradi vokala *ę* med *p* in *r* se je črnovr. *pěrišę* 'prgišče' razvilo iz fonetične predstopnje **pirgîšče*, kar je verjetno po vokalni harmoniji nastalo iz reducirane oblike **prgîšče*, ta pa iz **pri-gîšče*. Oblika na *-išče* je iz prvotne **pri-gršče* po naslonitvi izglasja na sufiks *-išče* verjetno nastala potem, ko se je v besedi med *r* in *š* vrnil vokal *i*, morda pod vplivom vokalizma predpone *pri-*, in je v njej prišlo do disimilacije *r – r → r – ø*: **pri-gîšče*

'pest, prgišče', prim. csl. *grъstь* (ž) 'pest', r. *górstь* (ž) 'prgišče', sln. *gr̥st* (ž) 'prgišče' (Bezljaj, ESSJ: I, 183; III, 119).¹⁰

Ramovš 1924: 246, je črnovrške primere s palataliziranim velarom *g > j* pripisoval vplivu gorenjščine, čeprav bi, upoštevajoč Riglerjevo izvajanje črnovrškega narečja iz gorenjskega sistema (Rigler 2001: 207s.), primeri lahko predstavljali ostanek substratne gorenjske plasti.

Kakor koli že, iz izhodnega **pegîrdik* nastala oblika z izvedeno palatalizacijo velarov in drugimi že omenjenimi pojavi se je pred realizacijo v črnovr. *pqîar̥tk* glasila **poiîrtk* in se je do te fonetične stopnje razvijala po fonetičnih zakonitostih gorenjske narečne baze. V črnovrškem narečju pa se je polvokal asimiliriral z dolgim vokalom *î* < *î* pred *r* in dvofonemsko zaporedje se je fonemiziralo v *î*: **poiîrtk* > **poiîar̥tk* > črnovr. *pqîar̥tk*. Isti asimilacijski pojav je razviden tudi v črnovr. *îar̥qf*

→ **pri-grîšče* → **pri-gîšče* → **pri-gîšče* → **pr̥gîšče*. Prim. interkalacijo vokala tudi v hrv. *pogrîšć* (Istra; ARj), *pogrîšć* (Krk).

Leksem *pr̥gîšče* spada med fonetično bolj zapletene slovenske lekseme. Izhodiščno se je v slovenščini glasil **pri-/pre-gršče* (s) < **pri-/per-gvršć-ъje* (nomen loci tipa *za-pest-je* je znan tudi v hrv. *prègršće* (Vrgada)) in **pri-/pre-gršča* < **pri-/per-gvršča* (ž), prim. str. *prigr̥šća*, *prigr̥šća*, hrv. *prègrša* (Ozalj), *pregršč* (Istra), *prègašća* poleg *prègršt* (oboje Žumberek). Hrvaško gradivo z izglasjem *-št* in *-šć* kaže na prvotno akrostatično dekliniranost praslovenskega ijevškega samostalnika *gvrstь* (ž), tj. imen. ed. **gvrstь*, rod. ed. **gvrstь-e* < **-stj-es* (o tem deklinativnem tipu slovanskih ijevskih samostalnikov Furlan 2008).

Številne narečne oblike s »palataliziranim« *g* pred *i* tipa *parîšče* 'prgišče' (Viskorša; SLA) oziroma *perîša* (Žigon; SLA) se pojavljajo zunaj območij s sekundarno palatalizacijo velarov in nanje tudi ne mejijo (npr. v rezijanščini, terščini ...), zato je imel morda prav Ramovš 1924: 244, ki je take geografsko oddaljene »palatalizirane primere« razložil kot posledico sporadičnega neintenzivnega izgovora glasu *g'* pred naglašenim *i*.

V štajerskih naseljih Gornji Grad, Črnova, Gomilsko in Žiče refleksi tipa *pr̥dišče* (SLA) ← *pr̥gîšče* kažejo, da se je fonetična stopnja **pr̥g'îšče* tako kot v imenu *Ratitovec* < **Rak'itovec*, ki se pojavlja tudi zunaj območja Gorenjske (npr. ime ledine v naselju Zajčji Vrh pri Stopičah v občini Novo mesto; LiAKZ), prek stopnje *d'* depalatalizirala v refleksi tipa *pr̥dišče*: *p̥rdîša* (Gornji Grad; SLA), *p̥rdîše* (Gomilsko; SLA), *p̥rdîšę* (Črnova; SLA), *pardîša* (Žiče; SLA). Toda v prekmurskem naselju Šalovci izpričano *pr̥'d'i:šče* (SLA) ima tako kot v istem govoru *no'd'e*: (im. mn.) 'noge' (SLA) sistemsko palataliziran prvotni *g*. K temu prim. tudi v Prekmurju mtpn. *Podratitke* 'ime ledine v naselju Strukovci v občini Murska Sobota' (LiAKZ) < **Pod-rakit-je*.

V primorskih Opčinah, rovtarskem Cerknem in koroških Ločah se je sekundarna palatalizacija velarov v predlogi *pr̥gîšče* verjetno zaradi zaporedja *likvida r + velar g* izvršila po enakem vzorcu kot pri znanem tipu *štenge* → *štenže*, zato imamo tu reflekse tipa *pr̥žišče* 'prgišče': *par'ži:šče* (Opčine; SLA), *pr̥žiše* (Cerkno; SLA), *p̥r̥žišćę* (Loče; SLA).

Sporadično se na treh ločenih jugovzhodnih območjih v bližini Hrvaške, tj. v Istri, Beli krajini in severno od Gorjancev, pojavljajo refleksi *per̥gâršća* (Trebeše; SLA), *pr̥ęgreš* (Sočerga; SLA), *p̥rgâršća* (Rakitovec; SLA); *pr̥ęgrîšća* (Preloka; SLA), *pr̥ęgrešća* (Adlešiči; SLA); *pr̥ęgr̥ršč* (Velika Dolina; SLA), ki bi zaradi nedisimiliriranosti lahko kazali na vpliv ali izposojjo iz hrvaških oblik z ohranjenima obema *r* (prim. zgoraj gradivo za Ozalj, Istro in Žumberek), vendar iz naglasnih razlogov vsaj za primer iz Trebeš in Rakitovca to ni verjetno.

¹⁰ V ESSJ: III, 119, navedeno izhodišče **per-*, **pri-gvrstьje* za slovenščino ni ustrezno, ker bi dalo neotirani refleksi z izglasjem *-stje* in ne *-šče*.

< *jīarǫf < *jīrop < *gērop, črnovr. *îam* 'jem' < *jīm < sln. *jém < slov. *jě(d)mb itd. (Tominec 1964: 22). Ker je v izposojenki *paîartk* ob drugih fonetičnih realizacijah delovala tudi slovenska sekundarna palatalizacija velarov, ki je bila verjetno tvorna vsaj že na začetku 15. stoletja,¹¹ je bila izposojenka *pegîrdik del slovenskega leksikona vsaj že v tem času.

3 Iz predstavljene analize črnovrškega nepregibnega pridevnika *paîartk* je razvidno, da v fonetičnem razvoju od izhodiščne sln. oblike *pegîrdik dalje med fonemoma *g* in *r* pridevnik nikoli ni imel ejevskega vokala in da zato poknjžjenje v *pojertek*, ki ga je opravil Tominec 1964: 166, ni ustrezno. Ker je pridevnik *paîartk* – za zdaj še – hapax legomenon slovenske leksike, bi bilo bolje, če bi se nanj opozorilo s poknjžbo *pojirdik, če ne celo s predpalatalizirano stopnjo *pogirdik.

Viri in literatura

- ARj = *Rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika*, Zagreb: JAZU, 1880–1976.
- Bohorič 1584 = Adam Bohorizh, *Arcticae horulae succisvae = Zimske urice proste*, prevedel in spremno študijo napisal Jože Toporišič, Maribor: Obzorja, 1987.
- ESSJ = France Bezlaj, *Etimološki slovar slovenskega jezika I–V*, avtorji gesel France Bezlaj, Marko Snoj, Metka Furlan, Ljubljana: SAZU oz. ZRC SAZU (izd.) – Mladinska knjiga (zal.), 1976–2007.
- Furlan 2008 = Metka Furlan, O slovenskih parih tipa *kost* : *koščica* ali o nastanku razmerja *-st-* : *-šč-i-* (K identifikaciji zgodnjepraslovanske akrostatične deklinacije ijevskih samostalnikov), *Jezikoslovni zapiski* 14 (2008), št. 1, 7–27.
- FW = *Frühneuhochdeutsches Wörterbuch* 3, ur. U. Goebel – O. Reichmann, priredil O. Reichmann, Berlin – New York: W. de Gruyter, 2002.
- Greenberg 2000 = Marc L. Greenberg, *A Historical Phonology of the Slovene Language*, Heidelberg: C. Winter, 2000 (Historical phonology of the Slavic languages 13).
- Gutsmann 1789 = Oswald Gutsmann, *Deutsch-windisches Wörterbuch mit einer Sammlung der verdeutschten windischen Stammwörter, und einiger vorzüglichern abstammenden Wörter*, Klagenfurt, 1789. (Obrnjeno izdajo slovarja je izdelal Ludwig Karničar in je leta 1999 v Gradcu izšla kot 3. zvezek serije *Slovenistische Forschungsberichte*.)
- Ivančič Kutin 2007 = Barbara Ivančič Kutin, *Slovar bovškega govora*, Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2007.
- Jazbec 2007 = Helena Jazbec, *Nemške izposojenke pri Trubarju*, Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2007 (*Linguistica et philologica* 17).

¹¹ Tako datacijo postavlja Greenberg 2000: 145, ko hkrati upravičeno izpostavlja, da je bila sekundarna palatalizacija velarov tvorna že pred delovanjem moderne vokalne redukcije. Manj sprejemljivo datacijo delovanja pojava v 17. stoletje postavlja Logar 1996: 336. Podobno kot slednji tudi Rigler 1963: 150, op. 14, ko pravi, da jo je poznal že Matija Kastelec.

- Jurišić 1973 = Blaž Jurišić, *Rječnik govora otoka Vrgade 2: rječnik*, Zagreb: JAZU, 1973.
- Kluge 1995 = Friedrich Kluge, *Etymologisches Wörterbuch der deutschen Sprache*, priredil E. Seebold, Berlin – New York: W. de Gruyter, ²³1995.
- Lexen KW = Matthias Lexer, *Kärntisches Wörterbuch*, Leipzig, 1862.
- Lexen MHD = Matthias Lexer, *Mittelhochdeutsches Handwörterbuch 1*, Leipzig, 1872.
- LiAKZ = *Datoteka ledinskih imen Agencije RS za kmetijske trge in razvoj podeželja*, Ljubljana.
- Logar 1996 = Tine Logar, *Dialektološke in jezikovnozgodovinske razprave*, ur. Karmen Kenda-Jež, Ljubljana: ZRC SAZU, Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša, 1996.
- Megiser 1592 = Hieronim Megiser, *Slovenisch-deutsch-lateinisches Wörterbuch: Neugestaltung und Faksimile der ersten Ausgabe aus dem Jahre 1592 = Slovensko-nemško-latinski slovar: preureditev in posnetek prve izdaje iz leta 1592*, priredila Annelies Lägroid, Wiesbaden: Harrassowitz, 1967.
- Murko 1833 = Anton J. Murko, *Deutsch-Slovenisches und Slovenisch-Deutsches Handwörterbuch: Deutsch-Slovenischer Theil*, Grätz, 1833.
- Nartnik 2007 = Vlado Nartnik, Besedotvorne posebnosti privezno-pridevnih besed v črnovrškem dialektu Ivana Tomince, *Besedje slovenskega jezika*, ur. Marko Jesenšek, Maribor, 2007 (Zora 50), 385–388.
- Ramovš 1924 = Fran Ramovš, *Historična gramatika slovenskega jezika 2: konzonantizem*, Ljubljana: Učiteljska tiskarna, 1924.
- Rigler 2001 = Jakob Rigler, *Zbrani spisi 1: jezikovnozgodovinske in dialektološke razprave*, Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU, 2001.
- Schöpf 1866 = Johann Baptist Schöpf, *Tirolisches Idiotikon*, dokončal A. J. Hofer, 1866.
- Skok 1912 = Petar Skok, Mundartliches aus Žumberak (Sichelburg), *Archiv für slavische Philologie* 33 (1912), 338–375.
- SLA = gradivo za Slovenski lingvistični atlas, hrani Dialektološka sekcija Inštituta za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU v Ljubljani.
- Striedter-Temps 1963 = Hildegard Striedter-Temps, *Deutsche Lehnwörter im Slovenischen*, Wiesbaden: Harrassowitz, 1963.
- Šašel 1957 = Josip Šašel, *Rožanski narečni besednjak*, rokopis, hrani Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU v Ljubljani.
- Težak 1981 = Stjepko Težak, Ozaljski govor, *Hrvatski dialektološki zbornik* 5 (1981), 203–427.
- Tominec 1964 = Ivan Tominec, *Črnovrški dialekt: kratka monografija in slovar*, Ljubljana: SAZU, 1964 (Dela drugega razreda SAZU 20).
- Toporišič 1992 = Jože Toporišič, *Enciklopedija slovenskega jezika*, Ljubljana: Cankarjeva založba, 1992.

The Črni Vrh adjective *pojertek* 'ravenous' in the dictionary of Ivan Tominec

Summary

The Črni Vrh adjective *paĭərtk*, which Ivan Tominec standardized as *pojertek* 'ravenous', has been preserved until today as an unrecognized German loanword with a Bavarian phonetic basis, corresponding to the New High German adjective *begierdig* 'eager, desirous'. The initial Slovenian form **pegîrdik* developed according to the phonetic rules of the Upper Carniolan dialect base with palatalization of velar *g* > *j* until the stage with the morphologically reintrepreted onset *pe-* → *po-*; that is, until **poĭîrtk*. In the Črni Vrh dialect, however, the semivowel *ĭ* assimilated with the long vowel *îə* < *î* and the two-phoneme sequence phonemicized into *îə*: **poĭîrtk* > **poĭîərtk* > Črni Vrh dial. *paĭərtk*.